

3.- DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA.

Els òrgans de Justícia compleixen un paper fonamental en dictar les sentències apropiades per a cada cas, per això és important que existeixin normes, reglaments i sancions que facin posar en vigor la Llei, ja que si no es fes adequadament molts delictes quedarien impunes i potser moltes persones innocents pagarien delictes que no han comès.

a.- INTRODUCCIÓ GENERAL

L'Administració, com a instrument essencial de l'Estat és creat per desenvolupar les seves polítiques a favor de la Llei, això és un dels elements més determinants a l'hora de fer justícia per als ciutadans, evitant que aquests es vegin tractats de forma diferent per circumstàncies alienes a les permeses constitucionalment.

Quan es parla de Delictes contra l'Administració de Justícia, s'està parlant d'una situació molt més important, ja que aquests delictes són veritables fonaments de l'Estat social i democràtic de dret, ja que en ells es sustenta la possibilitat d'evitar una actuació penalment responsable de una persona que contaminaria el bon nom de la Justícia.

És per això que en l'actualitat, s'ha tornat a reprendre aquests temes amb força, ja que per les actuacions de certes autoritats, funcionaris i terceres persones, que obliden els fins de la Justícia i actuen a favor d'una altra o altres persones determinades, han utilitzant els seus càrrecs per infringir la Llei.

Aquest Llei busca regular aquests assumptes, sancionar els culpables i evitar la corrupció en els òrgans de la Administració de la Justícia, la seva funció principal és executar la Llei i aplicar les mesures que s'hagin de prendre i evitar que persones mal intencionades es beneficiïn d'ella injustificadament.

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

La divisió de poders, que ens dóna l'estructura clàssica de l'Estat de Dret, determina que el Poder judicial assumeixi, de manera exclusiva i independent, les funcions d'administrar justícia, comprèn executar i aplicar imparcialment les normes que

expressen la voluntat popular, sotmetre a tots els poders públics al compliment de la Llei, controlar la legalitat de la actuació administrativa i oferir a totes les persones tutela efectiva en l'exercici de les seves drets i interessos legítims. Es denomina poder judicial al conjunt d'òrgans que desenvolupen aquesta funció.

Ningú més pot identificar-se amb el bé jurídic protegit en la regulació penal dels delictes contra l'Administració de Justícia. No es dirigeixen només a sancionar les conductes dels membres del poder judicial que vulnera, dictant resolucions injustes, negant-se a jutjar o retardant l'administració de justícia les obligacions més pròpies i essencials de la funció jurisdiccional, sinó que té un àmbit d'aplicació, personal i material, molt més ampli. A més, en l'àmbit personal, dels jutges, magistrats, secretaris judicials, apareixen com a subjectes actius d'aquests delictes els testimonis, els perits, intèrprets, advocats, procuradors, graduat socials, Ministeri Fiscal, sentenciats, presos i denunciants, apareixen com subjectes actius d'aquests delictes, a més d'altres tipus en els quals qualsevol persona pot ser subjecte actiu de la conducta delictiva.

L'administració de justícia, en el sentit utilitzat pel CP, és el sistema institucional de solució de conflictes, mes enllà de la justícia privada i per l'efectivitat l'estat exigeix que es respectin els seus pressupostos bàsics: que ningú es prengui la justícia pel seu compte, es realitzaria el delicte de realització arbitrària del propi dret, que els ciutadans possibilitin l'evitació o repressió dels delictes més greus, que el sistema judicial no es posi en marxa de manera fraudulenta.

b.- DE LA PREVARICACIÓ

ASPECTE OBJECTIU

Es sanciona tres conductes diferents, consistents en altres tants incompliments flagrants de les obligacions bàsiques de la funció jurisdiccional: dictar resolucions injustes, negar-se a jutjar o retardar maliciosament l'administració de justícia.

a) La prevaricació estricta i dolosa, es tipifica en el 446, com a delicte especial propi, dictar sabent sentències o resolucions injustes. Es comprèn les Actuacions, Provisions, de manera que les tres possibilitats legals d'expressió de la decisió judicial jurisdiccional es converteix en via idònia per a la comissió de la conducta il·lícita. La prevaricació dolosa no consisteix en una mera contradicció objectiva de

l'ordenament jurídic de aplicació al cas, sinó en una exclusió o apartament del Dret.

b) La denegació de Justícia és un altre incompliment flagrant de la funció jurisdiccional, els Jutges i tribunals té el deure inexcusable de resoldre en tot cas els assumptes de que coneguin, atenint-se al sistema de fonts establert. El 448, converteix en delicte, especial propi, la conducta, activa o omissiva, del jutge que es negués a jutjar, sense al·legar causa legal.

c) El retard maliciós en l'administració de la Justícia, comportament lesiu en si mateix del dret fonamental a un procés públic sense dilacions indegudes, reconeguts en la CE. Es tipifica com a delicte especial propi dels jutges, magistrats, secretaris judicials o qualsevol altre funcionari en el 449, s'entendrà maliciós el retard provocat per aconseguir qualsevol finalitat il·legítima. És la provocació dolosa d'un retard sobre els termes habituals de realització de qualsevol activitat necessària per a la impartició de Justícia en un cas concret.

MODALITATS TÍPIQUES DEL DELICTE DOLOSA DE PREVARICACIÓ JUDICIAL El delicte propi de prevaricació dolosa es presenta quatre modalitats diferents:

a) Una conducta consistent en dictar sabent sentència injusta contra el reu en causa criminal per delicte greu o menys greu sempre que la sentència s'hagi executat. 446.1 la pena serà en la meitat superior. Queda fora de aquesta modalitat totes les resolucions dictades en processos diferents dels de naturalesa penal, totes les dictades en processos penals seguits com judicis de delicte lleu, totes les dictades en procés penal per delicte a favor del reu i totes les Actuacions i Provisions que en causa penal per delicte hagin pogut dictar en perjudici de reu.

b) Una altra conducta consistent en dictar sabent sentència injusta contra el reu en causa criminal, sempre que la sentència no hagués arribat a executar-se.

c) Una tercer conducta, consistent en dictar sabent una sentència injusta contra el reu en procés per delicte lleu. Queda fora d'aquest tipus totes les resolucions dictades en procés per delicte greu i menys greu, totes les resolucions diferents de la Sentència, i de les encara restants, totes les sentències injustes a favor del reu.

d) Una darrera conducta, consistent en dictar qualsevol altra sentència o resolució injusta, diferents de les precedents. Aquesta previsió, residual, serveix de clàusula de tancament del sistema, ja que inclouen totes les resolucions, de tots les ordres jurisdiccionals, que vulneren manifestament el Dret.

Els delictes de denegació i retard maliciós de Justícia, només presenten la forma bàsica. Cap dels tres delictes presenten forma lleu, sancionable com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Els delictes de prevaricació estricta presenta un tipus dolós, en què a més del dol genèric, el legislador exigeix, perquè procedeixi punició, que en l'autor del fet concorri un específic ànim subjectiu, actuant sabent, però també es tipifica un tipus imprudent de prevaricació.

Els delictes de denegació i retard maliciós de justícia també dolosos, s'exigeix aconseguir qualsevol finalitat il·legítima.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Tots els delictes englobats sota la rúbrica de la prevaricació són delictes especials propis, que només poden cometre, com a autor executiu, qui tingui la condició de jutge o magistrat i estiguin més en l'exercici actiu de la funció jurisdiccional. El de retard maliciós en l'administració de Justícia, a més, pot ser comès per qui desenvolupi en actiu la funció de secretari judicial, i qualsevol funcionari adscrit a la Administració de Justícia.

En el cas d'òrgans, responen del delicte tots els magistrats que hagin realitzat a títol personal, com a autor executiu o coautor material, la conducta típica, i possible la participació criminal entre intranei. Queden exclosos de la responsabilitat que subscriguin un vot particular dissident del contingut prevaricador de la resolució i els que hagin votat en contra.

Es possibilita la participació d'un estrany en els delictes propis, s'aplica l'article 28 i 29 del CP.

FORMES D'EXECUCIÓ

El delicte de prevaricació estricta és infracció de mera activitat, que admet com a forma punibles la temptativa inacabada i la consumació.

Els delictes de denegació o retard maliciós de Justícia, fa inviable la forma de la temptativa, ja que no és possible distingir, en la conducta típica, activa primer i

omissiva segon, el començament de l'execució amb la pròpia consumació l'il·lícit. En cap dels tres delictes existeix tipificació de proposició, provocació i conspiració actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

Poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, que és pròpia dels delictes contra les persones, per decisió del legislador, i abús de superioritat, si aquesta deriva de l'exercici del càrrec que determina la possibilitat de comissió del delicte, ja que ho impedeix el principi non bis in idem.

EL TIPUS IMPRUDENT DEL DELICTE DE PREVARICACIÓ ETRICTA

El delicte de prevaricació és l'única infracció contra l'administració de la justícia que admet la punició en forma imprudent. S'ha tipificat 447, la figura conté:

- a) L'acció típica de dictar sentència o resolució manifestament injusta. La conducta es predica del mateix àmbit objectiu que la del delicte dolós, però es limita la punició a aquells apartats del dret que resultin molt més a la bast, evidents o inadmissibles.
- b) Tal acció ha de realitzar per imprudent greu, o per ignorància inexcusable.

PENA I CONCURSOS

Les sancions previstes per als delictes de prevaricació són fonamentalment de privació de drets, excepte en els casos de prevaricació estricta greu:

- a) Presó de 1 any a 4 anys mes inhabilitació absoluta en el cas de la prevaricació contra reu en una causa criminal per delicte i si la sentència ha estat executada se l'afegeix multa de dotze a 24 mesos.
- b) Presó d'un a quatre anys, i inhabilitació absoluta, en cas de la prevaricació contra reu en una causa criminal per delicte i amb sentència no executada.
- c) Multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en cas de qualsevol altra sentència o resolució injusta, excepte en els processos de delicte lleu.
- d) Multa i inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic menor, en cas de qualsevol Sentència o resolució injusta en procés de delicte lleu.

- e) Inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en cas de prevaricació imprudent
- f) Inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en els casos de denegació i retard maliciós de justícia, si el responsable és jutge, magistrat o secretari judicial
- g) Inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, en els casos de retard maliciós en l'administració de Justícia, si el responsable del fet fora qualsevol funcionari diferent als indicats en l'apartat anterior.

CONCURSOS:

La sentència prevaricadora, dictada contra reu, condemnatòria a aquest a pena de privació de llibertat i seguida d'execució, és per naturalesa l'instrument d'un delicte de detenció il·legal, amb el qual ha d'entrar en concurs ideal de delictes, resoluble acord amb a l'article 77 del CP.

La Reclamació Civil, s'apliquen en aquests delictes les previsions legals del 109, i especialment les referents a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals, causats a la víctima.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

Cal tenir en compte, que la Llei del Tribunal del Jurat s'encarrega del enjudiciament substituint la institució del avantjudici que fins llavors resultava exigible per exigir responsabilitats penals a jutges i magistrats.

c.- LA OMISSIÓ DELS DEURES IMPEDIR DELICTES O PROMOURE LA SEVA PERSECUCIÓ.

ASPECTES OBJECTIU

En l'art. 450, el legislador tipifica com a delicte dues conductes d'omissió pròpies, a través de les que es retreu als ciutadans que no impedeixin, podent fer-ho, la comissió dels delictes més greus, contra la vida, integritat, salut, llibertat o llibertat sexual, bé de manera personal, bé reclamant la intervenció dels cossos i forces de seguretat. És una especificació del delicte d'omissió del deure de socors, encara que no és només això el que preocupa al legislador.

Està en cedeix dels delictes contra l'administració de justícia perquè l'Estat defereix als particulars, en determinats casos, l'exercici de determinades capacitats

d'intervenció o reacció que pròpiament només correspon a Estat. És el mecanisme que fonamenta la exempció de la responsabilitat dels casos de legítima defensa i com a contrapartida, a la perspectiva obligacional, fonamenta obligacions concretes d'actuació.

Les conductes que estableix l'article 450 del CP són:

a) L'omissió del deure d'impedir delictes, que es tipifica en el primer apartat de l'art. i que és una infracció comú, no s'exigeix cap condició personal i de mera ommissió. Requereix el coneixement directe, en l'autor del fet, de la comissió actual i immediata, d'un concret delicte, no d'un delicte lleu, és dolós, amb el qual es lesioni o es posi en perill un bé personalíssim, d'una víctima concreta i determinada dels cinc descrits: La vida, la salut, la llibertat, la llibertat sexual, la integritat personal. L'omissió típica és no impedir la comissió de tal il·lícit, tot i que el tipus condiona la punició que la conducta deguda i omesa, sigui possible, requereixi immediatesa i no comporti risc, ni per l'obligat a actuar ni per tercers. Com a delicte d'omissió pròpia el subjecte respon per no dur a terme l'acció esperada, amb independència del resultat que es derivi del delicte no evitat, que per aquest delicte no té rellevància exceptuant la penalitat que li corresponent.

b) L'omissió de demanda d'auxili governatiu, 450.2, com un delicte comú i de mera ommissió, amb el qual el legislador pretén reforçar el compliment dels deures de participació ciutadana en l'evitació de la comissió de delictes. S'aplica amb caràcter subsidiari a qui, trobant-se davant el mateix pressupost de fet estableix el primer apartat de l'art., però no complint el requisit de la possibilitat d'actuació, motiu pel qual l'omissió no és delictiva en termes de l'apartat primer, no intervé en defensa de la víctima, però tampoc va a l'autoritat o als seus agents perquè procedeixin a impedir aquest delicte.

MODALITATS DEL DELICTE

Cadascuna de les dues conductes tipificades en el 450, és l'única modalitat punible de l'omissió corresponent. No hi ha subtipus atenuats ni agreujats, ni infracció lleu castigada com delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

Les dues omissions sancionades es tipifiquen només en la modalitat dolosa, sense que hi hagi àmbit punible per l'omissió imprudent. Per això, per a l'aplicació del delicte, el Subjecte ometent ha de ser conscient, de forma directa, de l'existència

d'una situació d'actual i immediata de la realització d'un delicte contra la vida, integritat, salut, llibertat o llibertat sexual de les persones i de la possibilitat d'actuació personal per evitar-ho, bé intervenint directament, bé reclamant la intervenció governativa.

Antijuridicitat

Es poden aplicar a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'art. 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

El comportament típic dels dos delictes tipificats en el 450 és una omissió que, per la seva naturalesa, genera responsabilitat personal, en condició d'autor, de qui omet la conducta. Cal també la responsabilitat d'autor, per inducció, però no semblen possibles altres fórmules de participació.

FORMES D'EXECUCIÓ

Per la pròpia naturalesa omissiva només es castiga el delicte consumat.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

S'hi poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva del delicte contra les persones, per decisió del legislador, i les que les que recreen formes determinades d'execució d'un determinat comportament actiu, que per la seva naturalesa no pot passar, disfressa, abús de superioritat, acarnissament, abús de confiança o prevaler el caràcter públic.

PENA I CONCURS

Els dos delictes tipificats en el 450 es sancionen amb la mateixa pena, que presenta dues formes, en atenció a la diferent gravetat objectiva del delicte no impedit: Presó de sis mesos a dos anys si tal delicte és contra la vida i multa en els altres casos. La pena serà limitada al delicte no impedit li correspongui igual o menor pena. En aquests casos, aquella previsió legal obliga a imposar la pena inferior en grau a la d'aquell.

CONCURS:

Aquests delictes d'omissió pròpia no sancionen cap conducta autònoma de participació, en comissió per omissió, en l'execució de qualsevol dels delictes contra la vida, la integritat, la salut, la llibertat o la llibertat sexual que l'ordenament obliga a impedir. Aquestes conductes es castiguen per les regles d'autoria o la participació omíssiva en el delicte de què es tracti, absorbint l'omissió de impedir-ho.

I amb el delicte d'omissió del deure de socors, entra en concurs de lleis, que es resol a favor d'aquests, conforme al principi d'especialitat. Però aquest concurs no es pot establir, per la diferència essencial de les conductes previstes en ells, en el d'omissió de socors, és per qui causa fortuïta o imprudentment un accident.

d.- L'ENCOBRIMENT

ASPECTE OBJECTIU

L'encobriment és una figura delictiva autònoma com a delicte contra l'administració de justícia, tradicionalment s'havia concebut en la legislació penal espanyola com una fórmula de participació delictiva. Encobrir és un concepte que admet ambdues consideracions, perquè suposa l'auxili al delinqüent per impedir el descobriment del delicte, per eludir la investigació del fet o la captura dels responsables o perquè el responsable de l'il·lícit es beneficiï de les conseqüències econòmiques d'aquest. Però concebre l'encobriment, des una perspectiva individualitzada en una concreta acció delictiva, com a forma de participació postdelictual, es produïa una evident contradicció interna, en considerar participació en un fet delictiu la conducta que es realitza amb posterioritat a l'execució del il·lícit i per tant sense participació en aquest. El 451, configura l'encobriment, com una forma genèrica d'afavoriment postejectivo, mitjançant la qual es retreu el comportament personal de qui obstaculitza l'eficàcia de la Administració de justícia, ja afavorint el benefici o la impunitat dels delinqüents, ja dificultant la investigació dels fets o la captura dels seus responsables.

L'essència d'aquesta acció és intervenir en un delicte greu o menys greu, mai en un delicte lleu, amb posterior a la execució i un altre objectiu negatiu, no haver intervingut prèviament, el responsable del encobriment, ni com a autor, ni com a còmplice. Les modalitats són les següents:

a) L'auxili als autors o còmplices perquè es beneficiïn del profit, producte o preu del

delicte, sense ànim de lucre propi. 451.1. Hi caben totes les conductes, actives o omissives, afavoridores de l'esgotament del delicte, els que coadjuven (cooperen) que els responsables del mateix, amb independència del seu grau de participació en ell a obtenir les conseqüències econòmiques que deriven de la realització. Cal actuar sense ànim de lucre propi, per al delicte d'encobriment, si ho fa amb ànim de lucre estaria davant del delicte de receptació, 298.

b) L'ocultació, alteració o inutilització del cos, els efectes o els instruments d'un delicte, per impedir el seu descobriment.

c) I l'ajuda als presumptes responsables d'un delicte a eludir la investigació de la autoritat o dels seus agents, o a sostreure's a la recerca i captura, 451.3. La conducta només és delictiva si es dóna alguna de les dues circumstàncies següents:

1. Que el fet encobert sigui constitutiu de traïció, homicidi del rei, dels seus ascendents o descendents, de la Reina consort, del consort de la Reina, l' Regent o d'algun membre de la Regència o del Príncep hereu de la Corona, genocidi, delicte de lesa humanitat, delicte contra les persones i béns protegits en cas de conflictes armats, revolta, terrorisme, homicidi, pirateria, tracta de éssers humans o tràfic il·legal d'òrgans.

2. Que l'afavoridor hagi actuat amb abús de funcions públiques.

MODALITATS DEL DELICTE

No hi ha subtipus agreujats o privilegiats, ni formes lleus d'aquesta infracció que se sancioni com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

El delicte d'encobriment només s'admet comissió dolosa, no hi ha cap previsió de tipus imprudent. Amb caràcter general s'exigeix que l'autor actuï amb coneixement de la comissió d'un delicte.

Antijuridicitat i culpabilitat

Poden aplicar-se a aquest delicte, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP. És molt habitual que l'encobriment es realitzi pels familiars directes del delinqüent, a qui, realment no se'ls pot exigir una

conducta diferent.

Estan exempts de les penes imposades als encobridors els que ho siguin del seu cònjuge o de persona a qui es troben lligats de forma estable per anàloga relació d'afectivitat, dels seus ascendents, descendents, germans, per naturalesa, per adopció, o afins en el mateix grau. Aquesta exempció no arriba, a les conductes d'auxili per al lucre dels responsables del delicte, que excedeixen l'àmbit de protecció familiar, i es caracteritzen més bé per una solidaritat en el esgotament dels efectes del delicte, que no sembla fàcilment integrable en els supòsits de no exigibilitat d'una altra conducta.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

L'encobriment és un delicte comú, en el que s'apliquen amb previsions dels articles 28 i 29 del CP.

FORMES D'EXECUCIÓ

L'encobriment és un delicte de mera activitat, en el qual es sanciona la temptativa inacabada, que es produeix quan l'autor del fet no pot, per causa no dependent de la seva voluntat, completar l'acció típica i la consumació.

No hi ha previsió legal de punició per a les fases de provocació, proposició i conspiració, que per això s'han d'entendre com a actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte els agreujants de traïdoria, que és pròpia i exclusiva dels delictes contra les persones, per decisió del legislador, i la de prevaler el culpable del caràcter públic, que l'afavoridor hagi obrat amb abús de funcions públiques, per resultar integrada en el tipus, i vulnerar el seu aplicació, en conseqüència, el principi de nom bis in idem.

PENA I CONCURSOS

El article 451 del CP, sanciona el delicte d'encobriment amb la pena de presó de 6 mesos a tres anys.

Al específic del cas del delicte tipificat en el 451.3, l'ajuda als presumptes

responsables d'un delictes a eludir la investigació, o sostreure a la seva recerca i captura, quan el afavoridor hagi obrat amb abús de funcions públiques, es preveu la imposició afegida de la pena de inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic per un termini de 2 a 4 anys si el delictes encobert sigui menys greu i la inhabilitació absoluta de 6 anys a 12 anys si aquell és greu.

El 452, estableix una regla general limitadora de l'abast d'aquestes sancions, consistent en què en cap cas es pot imposar pena privativa de llibertat que superi l'assenyalada al delictes encobert.

CONCURSOS:

És fàcil confondre el delictes d'encobriment amb dos conductes frontereres però alienes a aquest:

- a) L'encobriment realitzat per qui hagi intervingut en el delictes previ com a autor o còmplice (autoencubrimient), conducta impune, queda absorbida en l'il·lícit.
- b) La conducta d'auxili als autors o còmplices perquè es beneficiïn del profit, producte o preu del delictes, però realitzada amb ànim de lucre, que és constitutiva del delictes de receptació, tipificat 298.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

El 453, realça que els delictes d'encobriment s'apliquen tot i que l'autor del fet encobert sigui irresponsable o estigui personalment exempt de pena. El legislador demostra la seva voluntat de configurar l'encobriment com a delictes autònom i específic, deslligant la responsabilitat del seu autor de la destinació processal del responsable del delictes encobert.

e.- LA REALITZACIÓ ARBITRÀRIA DEL PROPI DRET

ASPECTE OBJECTIU

El 455.1 estableix com a delictes comú i de resultat, de comissió activa, amb el qual el legislador recolza des de l'ordenament penal un dels principis organitzadors del sistema vigent de administració de justícia, consistent en la prohibició que els ciutadans es prenguin la Justícia pel seu compte. Suposa una incriminació genèrica del menyspreu violent per la funció que en exclusiva correspon a l'Administració de justícia.

La conducta activa és l'ús de la violència, la intimidació o la força, com a instruments per a la realització d'un dret propi, el cobrament del compte, per exemple. S'incrimina totes les possibilitats violentes i coactives d'exercici il·legítim d'un dret subjectiu, és a dir, de utilització instrumental de la violència, la intimidació o la força en les coses al marge de les vies legals, d'un determinat dret subjectiu.

MODALITATS TÍPIQUES DEL DELICTE

La descrita en el 455, és la figura bàsica del delicte de realització arbitrària del propi dret. En el segon apartat es preveu un subtipus agreujat d'aplicació en els casos en que per a la intimidació o violència es fa ús d'armes o objectes perillosos. Es diferencia entre els mètodes de realització de la intimidació i la violència típica, aplicant-se el delicte del primer apartat quan aquestes tinguin lloc mitjançant gestos, crits, l'ús de les mans o qualsevol part del cos, o la utilització d'instruments no perillosos per a la vida, la salut o la integritat de les persones i reservant per al subtipus preveu el segon paràgraf els casos en què la violència o la intimidació es produeixin a través de l'ocupació de qualsevol tipus d'arma o de aquells objectes que en si mateix presenten idoneïtat objectiva per la lesió d'aquests béns jurídics, pals, ferros, cadenes, etc. El fonament de l'agreujament es troba en el perill que per a la vida, la integritat o la salut del subjecte passiu o de tercers suposa la utilització de aquests mitjans. No hi ha cap modalitat lleu, que es castigui com a delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

El delicte és una infracció que només es castiga si es comet de forma dolosa. S'exigeix a més que l'autor persegueixi, amb l'ocupació de mitjans violents, la realització d'un dret propi. Antijuridicitat

Són inaplicables a aquest delicte, per constituir el seu revers ontològic, les eximents de legítima defensa, que pot suposar l'exercici de violència, intimidació o força en les coses, per a la defensa d'un dret propi, però sempre dins de les vies legals i d'exercici legítim de un dret. Al marge d'ells, poden aplicar-se a aquest delicte, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les altres eximents previstes en l'art. 20 del CP.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

El delicte de realització arbitrària de dret propi és una infracció comuna, de la qual poden ser autors totes les persones, amb l'únic requisit que siguin titulars de dret propi.

FORMES D'EXECUCIÓ

En l'execució del delicte és fàcil distingir una acció d'ús de violència, intimidació o la força en les coses i un resultat de tal acció que és la realització d'un dret propi. Està concebut com un delicte de resultat, en el qual, per això, són possibles les següents fases executives: No està penada la provocació, proposició ni conspiració:

a) La temptativa inacabada, que es produeix quan l'autor del fet comença a emprar els mitjans intimidats o violents, però no pot desenvolupar-los per qualsevol causa no dependent de la seva voluntat.

b) La temptativa acabada, que es produeix quan, malgrat l'exercici de la violència, la intimidació o la força en les coses, l'autor del fet no aconsegueix realitzar el dret pretès.

c) La consumació, que es produeix amb la realització de tots els actes executius que integren l'acció típica i l'obtenció del resultat perseguit.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquest delicte es poden aplicar les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdora, que és pròpia i exclusiva, per decisió del legislador dels delictes contra les persones.

PENES I CONCURSOS

El tipus bàsic del delicte es sanciona amb la pena de multa i el subtipus agreujat, per aplicació de la regla del article 70.1.1^a del CP amb la pena de multa més gran.

CONCURS:

La finalitat subjectiva de realització del dret subjectiu, que guia a l'autor del fet és la nota característica d'aquest delicte, sense aquest ànim, la conducta pot ser constitutiva de qualsevol delicte d'amenaques, coaccions, robatori o danys.

Respecte a la Reclamació Civil, s'apliquen a aquest delicte les previsions generals de 109 i específicament a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals, causats a la víctima.

f.- L'ACUSACIÓ I DENÚNCIA FALSA, LA SIMULACIÓ DEL DELICTE

ASPECTE OBJECTIU

El legislador exigeix als ciutadans que no posin fraudulentament en marxa el sistema judicial penal. Aquesta conducta està regulada amb dos delictes: Els delictes d'acusació/denúncia falsa i i la simulació de delicte. Cadascun d'ells té els seus propis plantejaments:

a) L'acusació i la denúncia falsa està tipificada en el 456.1, per sancionar a qui amb coneixement de la seva falsedat o temerari menyspreu cap a la veritat, imputaren a alguna persona fets que, de ser certs, constituïrien infracció penal, si aquesta imputació es fes davant funcionari judicial que tingui el deure de procedir a la seva indagació. És un delicte comú i de mera activitat, el fet te lloc amb la realització de l'acció típica, amb el qual es retreu la posada en marxa de manera fraudulenta el sistema institucional, administratiu o judicial d'indagació del delicte i càstig al delinqüent. És molt similar al delicte de calúmnia i injúries, però això no implica que aquest delicte persegueixi protegir l'honor personal falsament denunciat. Aquest pot patir un desprestigi personal en veure's acusat com a responsable d'un fet delictiu, però aquest dany és col·lateral i accessori a l'essència del il·lícit i queda absorbit en el delicte més greu, que sens dubte és el d'acusació i denúncia falsa.

La conducta és formular, davant d'un funcionari judicial o administratiu, als quals correspon el deure de procedir a l'esbrinament dels delictes, una imputació delictiva concreta, inclosa la constitutiva de delicte lleu, falsa, contra una persona determinada. La jurisprudència a precisat que perquè hi hagi acusació o denúncia falsa, no s'exigeix ni la correcta qualificació penal dels fets, ni la denominació exacta del delicte, ni la concreció del concepte legal que designa la participació del denunciat o acusat en el succés de què es tracti, ni la determinació concreta del grau d'execució l'il·lícit, però si el relat d'uns fets específics, que presentin aparença d'infracció delictiva. S'exigeix que l'autor del fet vaig actuar amb coneixement de la falsedat de la imputació o amb temerari menyspreu cap a la veritat. No s'exigeix per la consumació del delicte, que es produeixi cap resultat administratiu processal concret a conseqüència d'aquella denúncia o acusació falses.

b) La simulació de delicte, 457, i en ella se sanciona a qui davant algun dels funcionaris, judicials o administratius, simuli ser responsable o víctima d'una infracció penal o denuncia una inexistente, provocant actuacions processals. És un delicte comú, amb la qual es retreu la posada en marxa de manera fraudulenta, el sistema institucional de investigació del delicte i càstig al delinqüent. Existeixen les següents diferències amb el tipus anterior:

1. La simulació del delicte es configura com un tipus de resultat, ja que en aquest cas l'acció no es limita a la formulació d'una imputació no veraç, sinó que necessita com a resultat i conseqüència típica d'aquesta conducta, la incoació d'actuacions processals
2. L'afirmació mentider de l'existència del fet aparent delictiu no es dirigeix a responsabilitzar a un tercer, sinó a fer protagonista d'aquest fet, com responsable o com a víctima, al mateix autor de la conducta de simulació.

MODALITATS DEL DELICTE

El delicte d'acusació i denúncia falsa presenta tres modalitats, que generen el mateix nombre àmbits punitius específics, en funció de la qualificació penal del fet falsament imputat: delicte greu, menys greu o lleu. Per la seva banda el tipus de simulació de delicte no presenta cap subtipus, ni agreujat ni privilegiat,

Cap d'aquests delictes té prevista modalitat lleu sancionada com delicte lleu.

ASPECTE SUBJECTIU

El comportament típic de l'autor del delicte d'acusació o denúncia falsa pot ser dolós, si actua amb coneixement de la falsedat dels fets o greument imprudent, si es comporta amb temerari menyspreu cap a la veritat, totes dues conductes s'equiparen a efectes punitius.

La conducta típica del delicte només pot ser dolosa, en el delicte de simulació de delicte, ja que el contingut del verb simular fa directa referència a la substitució de la realitat per una aparença veraç.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes els eximents previstos al CP, excepte la d'exercici legítim d'un dret, per naturalesa incompatible amb les conductes típiques.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Aquests delictes d'acusació i denúncia falsa és una infracció de mera activitat, poden distingir-se en ella, com fases punibles, la temptativa inacabada i la consumació En el tipus de simulació de delictes, l'iter criminis és més ampli, en ser configurat com a delicte de resultat i admetre la temptativa inacabada, acabada i consumació. No es

sancionen de manera expressa les fases de proposició, provocació i consumació, actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria, per ser pròpia dels delictes contra les persones, per designació del legislador.

PENES I CONCURSOS

El delicte d'acusació o denúncia falsa se sanciona amb tres penes diferents en atenció a la diversa gravetat del il·lícit, que el legislador gradua en funció de la corresponent gravetat del delicte imputat o denunciat falsament.

Delicte greu: sanció cumulativa de presó i multa

Delicte menys Greu: Multa

Delicte lleu: multa menor.

El delicte de simulació es castiga amb multa.

CONCURSOS:

Quan la mateixa acció pot ser constitutiva dels delictes d'acusació o denúncia falsa i de simulació, ja que s'inventa el fet denunciat i a més s'acusa a una persona en concret, es produeix un concurs de lleis, que ha de resoldre's preferentment a favor de l'acusació, en aplicació al principi de consumació, és absorbit el delicte de simulació.

El tipus d'acusació o denúncia falsa absorbeix la sanció de calúmnia o la d'injúria que pogués comportar la falsa acusació. Si la simulació de delicte es comet per ocultar altre realment produït, es produeix un concurs real de delictes, resoluble acord amb el 73 i si la simulació es s'instrumenta com a mitjà real d'una altra infracció delictiva, el que es produeix és un concurs medial de delictes, resoluble acord amb l'article 77 del CP.

Respecte a la Reclamació Civil, s'apliquen a aquest delictes les previsions generals de 109 i ss. específicament les referents a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals causats a la víctima.

ALTRES PREVISIONS DE CARÀCTER PROCESSAL

El 456.2, estable una condició de procedibilitat en els delictes d'acusació o denúncia

falsa, consistent en l'existència de sentència ferma o interlocutòria ferma de sobreseïment o arxiu del jutge que hagi conegut la infracció imputada. Aquests procedeix d'ofici contra el denunciant o acusador sempre que de la causa principal resultin indicis bastants de la falsedat de la imputació, sense perjudici que el fet pugui també perseguir prèvia denúncia de l'ofès.

g.- FALS TESTIMONI

ASPECTE OBJECTIU

El sistema institucional d'Administració de Justícia requereix, per a la seva efectivitat, de la col·laboració de particulars i professionals, als quals s'exigeix estricta lleialtat al compliment de les comeses assignades a cada un d'ells en el desenvolupament dels procediments judicials. En especial, aquest deure de lleialtat cap a l'Administració de Justícia es reflecteix en l'obligació de veracitat en les actuacions d'índole processal, de la qual només està exempt l'acusat, imputat o processat en un procediment de caràcter penal, al marge de els supòsits d'exempció del deure de declaració que corresponen a determinats familiars del processat i l'advocat o altres persones en exercici del secret professional. Es regula en voltant de dos figures essencials:

a) El fals testimoni. Estrictament, és una infracció especial pròpia, que només pot cometre com a autor qui sigui cridat a declarar, en la condició de testimoni, en un procediment judicial i de mera activitat, que consisteix en faltar a la veritat en la seva testimoni. Això vol dir mentir i afegir en un relat cert element fals o ometre-hi dades certes, de tal manera que es distorsioni substancialment el contingut veraç de la declaració. 458. Hi ha altres modalitats, que afecten pèrits i intèrprets, 459 i 460. L'àmbit de comissió del delicte no es limita només a les declaracions prestades davant els jutjats, sinó també abasta els comportaments que es realitzen davant tribunals internacionals.

b) La presentació en judici de testimonis falsos o pèrits o intèrprets mentideres.

MODALITATS TÍPIQUES DEL DELICTE DE FALS TESTIMONI

La conducta estricta de fals testimoni es tipifica de tres maneres complementàries:

- La figura bàsica, 458.1, per sancionar el testimoni que falti a la veritat en el seu testimoni en causa judicial.
- Com especialització i subtipus agreujat se sanciona més intensament la conducta si

el fals testimoni es dóna contra del reu en causa criminal per delictes.

- Com qualificació, incrementa encara més el retret si a conseqüència del testimoni hagués dictat sentència condemnatòria.
- A més el CP sanciona també als perits o intèrprets que faltin a la veritat maliciosament en el seu dictamen o traducció.

Aquests són els supòsits, però no són els únics que es castiguen com fals testimoni al CP. Ampliant el retret penal, el 460 considera també delictes, encara que amb menys sanció, la situació en què el testimoni, perit o intèrpret, sense faltas substancialment a la veritat, la s'altera amb reticències, inexactituds o silenciament de fets o dades rellevants que li fossin coneguts. El delictes de presentació de testimoni falsos o perits o intèrprets mentideres, es configura en dues modalitats:

Una bàsica, tipificada 461.1 i altra qualificat previst en el segon apartat, en la qual es agreuja la sanció si i el responsable d'aquests delictes és un advocat, procurador, graduat social o representant del MF, en actuacions professionals o exercici de la seva funció.

ASPECTES SUBJECTIUS

Totes les figures delictives que integren la regulació legal de fals testimoni tenen caràcter dolós, esdevenint impossible la sanció de la conducta a títol imprudent.

Antijuridicitat

Pot aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes en l'article 20 del CP, excepte la d'exercici legítim d'un dret, per naturalesa incompatible amb les conductes típiques d'aquells, consistents en la infracció dolosa d'un deure. Al 462 incorpora una previsió específica d'exoneració de pena per a qui ha prestat un fals testimoni en causa criminal, es retracta en temps i forma, manifestant la veritat per que tingui efectes abans que es dicti sentència en el procés de què es tracti.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Tant les figures de fals testimoni, com les de presentació de testimoni falsos o perits o intèrprets mentideres, són tipus especials propis, que només poden ser comès, a títol de autor executiu, pels qui tinguin la condició de testimoni, perit, intèrpret, advocat, graduat social, procurador o representant del MF. Es possibilita la

participació de l'extranei, en tot delictes específic propi.

FORMES D'EXECUCIÓ

El fals testimoni són infraccions de mera activitat, que es consumeixin amb la sola declaració sense necessitat d'ulteriors efectes i en les quals poden distingir teòricament, com a fases punibles, la temptativa inacabada i la consumació.

No se sanciona la proposició, provocació o conspiració, són actes preparatoris impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

Poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte la agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva, per decisió del legislador, dels delictes contra les persones. Al 462 estableix una circumstància extraordinària d'atenuació de responsabilitat penal, consistent en la retracció extemporània, desistiment actiu abans de dictar sentència. En aquesta hipòtesi, s'imposen les penes corresponents inferiors en grau.

PENES I CONCURSOS

La conducta bàsica del delictes de fals testimoni es sanciona amb pena cumulativa, de presó i multa.

Modalitat agreujada: referent al fet que el fals testimoni es dona en contra del reu en causa criminal per delictes greu o menys greu, es sanciona amb pena cumulativa encara que de major gravetat, de presó i multa.

El subtipus doblement qualificat, per la concurrència de sentència condemnatòria a conseqüència del fals testimoni prestat contra el reu, estableix la penes superiors en grau a les del tipus agreujat.

El delictes de "mendacitat" processal dels perits o intèrprets es sanciona amb la meitat superior de les penes previstes, per a cadascun del supòsits típics i més amb la pena d'inhabilitació especial per a professió o ofici, ocupació o càrrec públic.

El delictes privilegiat del 460, d'alteració de la veritat en judici, encara que sense faltar substancialment a ella, es castiga amb la pena de multa i, si escau de suspensió d'ocupació o càrrec públic, professió o ofici.

El delictes de presentació sabent testimonis falsos o de perits o intèrprets mentideres, es castiga, amb les mateixes penes establertes per a cada un d'ells en articles anteriors. Es agreuja la sanció si el responsable d'aquest delictes és un advocat,

procurador, graduat social, representant del Ministeri Fiscal, en actuació professional o exercici de la seva funció, la pena en la meitat superior i a més inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, professió o ofici. La Responsabilitat Civil, s'aplica les previsions legals del 109 i ss, i especialment les referents a la reparació del dany i la indemnització dels danys i perjudicis, materials i morals, causats la víctima.

h.- L'OBSTRUCCIÓ A LA JUSTÍCIA I LA DESLLEIALTAT PROFESSIONAL

ASPECTE OBJECTIU

a) Delicte de incompareixença en Judici. Aquesta és una infracció especial, de la qual només pot ser autor qui hagi estat citat, formal i expressament, per anar un dia determinat davant d'un jutjat de l'ordre jurisdiccional penal per a la celebració de judici oral i de omissió pròpia, la conducta típica consisteix tan sols en deixar voluntàriament de comparèixer sense causa justa, a través de la qual el legislador vol reforçar el compliment de l'obligació ciutadana d'acudir a les sessions d'aquest.

La conducta típica d'aquest delicte, 463.1, es tipifica amb un doble sentit. Per o banda, es sanciona a qui citat legalment, deixi voluntàriament de comparèixer, sense justa causa, davant el Jutjat en procés criminal amb reu en presó provisional, provocant la suspensió del judici oral. La incompareixença punible és la que provoca la suspensió del judici. Es provoca un perjudici directe, tant a l'Administració de justícia com al propi reu en situació de presó preventiva, a qui se li perllonga injustificadament aquesta situació provisional.

El segon contingut de la conducta bàsica està tipificada 463.1 i consistent en la incompareixença en Judici criminal, sense reu en presó provisional, després d'haver estat advertit expressament per una primera inassistència i sent indiferent per a l'aplicació d'aquest tipus que la incompareixença hagi provocat o no la suspensió de l'acte del judici. Té menor gravetat que la primera, perquè no es causa un perjudici al reu.

b) Delictes de "amedament" o represàlia contra les parts, perits i testimonis. Són dos figures delictiva diferents que s'engloba en el 464 perquè persegueixen garantir la indemnitat dels que compleixen els deures legals d'intervenció en un procediment judicial. A la primera conducta, es configura com un delicte comú i de resultat, es sanciona qui, amb violència o intimidació intentés influir directament o

indirectament en qui sigui denunciant, part o imputat, advocat, procurador, perit, intèrpret o testimoni en un procediment perquè modifiqui la seva actuació processal. La conducta és l'exercici d'actes de violència o intimidació. Aquest tipus és dels anomenats de resultat taxat, de tal manera que el decisiu per a la tipificació és que l'acció persegueixi un específic resultat, sancionant d'una manera la realització de l'acció amb aquesta finalitat i de una altra, més greu, la consecució del resultat perseguit.

La segona conducta s'estableix en el 464.2, com a infracció comú i de resultat. Consisteix en la realització de qualsevol acte atemptatori contra la vida, integritat, llibertat, llibertat sexual o béns, com a represàlia contra les persones esmentades en l'apartat anterior, per la seva actuació en procediment judicial. L'essencial és que els actes de agressió que constitueixen la conducta típica han d'estar motivats en la voluntat de represaliar una actuació precedent realitzada en un procediment judicial, per alguna de les persones identificades en el mateix art. el subjecte passiu de l'agressió només pot ser la persona que ha actuat en el procediment judicial i no cap altra. És un perill abstracte, ja que, no es castiga aquí la conducta per la seva incidència en el procés concret, sinó la inseguretat que la represàlia pot generar en els intervinents en futurs processos.

c) Delicte de danys a documents o actuacions judicials. Aquesta infracció, comú i de resultat, pretén donar suport a la obligació de les parts del procés, de respectar la integritat dels elements documentals que materialitzen el plantejament, desenvolupament i resolució del procediment judicial de què es tracti i que per això són bàsics per fonamentar els drets de cadascuna de les parts en el mateix i per resoldre el litigi de conformitat amb ells. El 465, sanciona la destrucció, inutilització o ocultació dels documents o actuacions,. El CP distingeix dues modalitats delictives.

d) Delicte de revelació d'actuacions processals secretes. Encara que totes les actuacions processals vives són secretes, amb caràcter general, en la mesura que el seu contingut no és públic, cap persona que no estigui formalment personada en un procediment pot accedir al seu contingut, ni rebre informació sobre el mateix per part dels que el custodien, el 466 reforça la protecció de la institució específica de l'anomenat secret del sumari, és a dir, l'estat de reserva absoluta sobre el contingut d'unes concretes actuacions. És una infracció d'un delicte especial propi i de mera activitat.

e) Delictes de deslleialtat professional. Amb això es retreu a l'advocat o procurador designats per la part d'un procés judicial, per la defensa dels seus interessos en el

mateix, l'incompliment dels deures essencials que han de guiar la seva actuació professional en defensa dels drets d'un tercer. El CP estableix dues figures delictives específiques:

1. La vulneració de les normes d'incompatibilitat professional, sancionant a l'advocat o procurador que, havent assessorat o pres la defensa o representació d'alguna persona, sense el consentiment d'aquesta defensi o representi en el mateix assumpte a qui tingui interessos contraris.

2. El perjudici al propi client en l'actuació professional, retraient, el 467.2, en advocat o procurador que, per acció o omissió, perjudiqui de manera manifesta els interessos que li siguin encomanats, de manera que el retret arriba també als supòsits d'inactivitat processal. Aquesta infracció se sanciona fins i tot accés el perjudici es provoca per dol eventual o imprudència greu.

MODALITATS TÍPIQUES

Cadascuna de les figures delictives que conformen els delictes d'obstrucció a la Justícia i deslleialtat professional presenta modalitats específiques de comissió, que permeten distingir la intensitat de la sanció a les característiques de l'autor o la gravetat del resultat produït.

a) En el delicte de incompareixença en Judici, es distingeixen diverses responsabilitats segons el responsable del fet sigui un particular, un advocat, procurador o representant del Ministeri Fiscal o el jutge membre del Tribunal o qui exerceixi les funcions de secretari judicial, en el acte de la vista del Judici Oral.

b) En els delictes d'intimidació o represàlia contra les parts, els perits i testimonis de l'article 464.1, es configuren dues modalitats típiques, amb diferents sancions, en funció que el subjecte típic de l'acció abast o no el resultat perseguit.

c) En el delicte de danys a documents o actuacions judicials també es distingeixen diferents retrets, en funció de la condició que vincula el subjecte actiu amb l'objecte del delicte. La figura bàsica sanciona l'advocat o procurador que amb abús de la seva funció destrueixi, inutilitzi o ocultï documents o actuacions dels que hagi rebut trasllat en aquella qualitat, que hagi rebut per un acord formal de lliurament. També hi ha una segona modalitat atenuada, amb la qual es sancionen els fets quan són comesos per un particular.

d) En el delicte de revelació d'actuacions processals secretes es distingeixen quan es actua: com a advocat o procurat, com a jutge, membre del tribunal, representant del MF, secretari judicial o funcionari al servei de la adm. De justícia o com a particular.

e) En el delictes de deslleialtat professional, 467.2, es preveu específicament, al costat del tipus dolós, una conducta d'imprudència greu, que rep menys pena. En cap cas hi ha una modalitat lleu d'aquests delictes, que es castigui com delictes lleus.

ASPECTE SUBJECTIU

Tots els delictes d'obstrucció a la justícia i deslleialtat professional són dolosos i exclouen la punibilitat de la forma imprudent, excepte del delictes de perjudici manifest dels interessos del client, que es preveu la realització dels fets per imprudència greu.

En algun dels tipus dolosos s'exigeix també un element subjectiu de l'injust, de tal manera que s'exclou la possibilitat d'incriminació fins i tot en cas de dol eventual. Tal és el cas del 464.1, en el qual s'explicita que l'exercici de la violència o intimidació ha de perseguir, específicament, influir directament o indirectament en qui sigui denunciant, part o imputat, advocat, procurador, perit, intèrpret o testimoni en un procediment perquè modifiqui la seva actuació processal.

El 464.2, en el qual es limita la conducta activa a les agressions que es realitzin com a represàlia contra les persones esmentades en l'apartat anterior, per la seva actuació en procediment judicial.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes, sempre que es donin els seus propis requisits, totes les eximents previstes, a l'article 20 del CP, excepte la d'exercici legítim d'un dret, per naturalesa incompatible amb les conductes típiques d'aquells.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

La major part de les modalitats dels delictes d'obstrucció a la Justícia i deslleialtat professional són tipus especials propis. No obstant la jurisprudència admet la participació del extranei.

FORMES D'EXECUCIÓ

En la regulació d'aquests delictes, el legislador utilitza tipus de mera activitat i de resultat que tenen diferents formes d'execució. Els delictes d'incompareixença en judici només permet la punició en cas de consumació, per omissió pròpia. Els altres delictes d'activitat continguts permeten la punició de la temptativa inacabada, en poder distingir diferents actes executius. Els delictes de resultat més de la temptativa

acabada i la consumació En cap de les infraccions se sanciona de forma expressa la proposició, conspiració i proposició, actes impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants previstes en el CP, excepte l'agreujant de traïdoria, que és pròpia i exclusiva dels delictes contra les persones. A més, en el delicte de deslleialtat professional, és també inaplicable la agreujant d'abús de confiança, ja que la seva desvalor ja està incorporat en el tipus i la seva apreciació vulneraria el principi non bis in identitat.

PENES I CONCURSOS

És realment complex, donada la diversitat de figures delictives i modalitats de les mateixa:

a) Els delictes d'incompareixença en judici se sanciona amb la pena de presó o multa. Però la pena disminueix la multa en el cas de la segona incompareixença en causa criminal, sense reu a la presó i prèvia advertència. Si el responsable d'aquest delicte és un advocat, procurador o representant del Ministeri Fiscal, en actuació professional o exercici de la seva funció, es li ha d'imposar la pena en la meitat superior i a més, la d'inhabilitació especial per ocupació o càrrec públic, professió o ofici. Tercer apartat preveu si la suspensió tingui lloc com a conseqüència de la incompareixença del jutge o membre del tribunal o de qui exerceixi les funcions de secretari judicial, s'ha d'imposar la pena de presó de tres a sis mesos o multa i en qualsevol cas, inhabilitació especial per temps de dos a quatre anys.

b) Els delictes d'intimidació o represàlia contra les parts, perits i testimonis, es sanciona amb pena cumulativa, consistent a la presó i multa. L'464.1, exercici de violència o intimidació per influir en la modificació d'una actuació processal, es preveu que la pena s'imposi en la meitat superior si l'autor del fet arribés el seu objectiu.

c) El delicte de danys a documents o actuacions judicials es castiga amb pena cumulativa, de presó i multa i inhabilitació especial per a professió, ocupació o càrrec públic si la conducta és imputable a un advocat o un procurador. Però si els fets fossin realitzats per un particular, la pena es converteix en tan sols multa.

d) El delicte de revelació d'actuacions processals secretes es sancionen quan es comet per advocat o procurador, amb pena cumulativa, de multa i inhabilitació especial per a ocupació. Però si la revelació és realitzada pel jutge o qualsevol funcionari al servei de l'Administració de Justícia, hi ha tres possibilitats de sanció, en la meitat

superior.

e) El delicte de deslleialtat professional, es castiga amb la pena de multa i inhabilitació especial per a la professió d'advocat o procurador i amb multa i inhabilitació. Si la conducta es realitza per imprudència greu, la sanció per a ser de multa i inhabilitació especial per a aquesta mateixa professió.

CONCURS:

a) El delicte d'intimidació a les parts, perits i testimonis, entra en concurs de lleis amb els tipus delictius genèrics d'amenaques i coacció que s'ha de resoldre a favor de aquell en aplicació del principi d'especialitat.

b) El 464.2 declara expressament que la imposició de les penes corresponents al delicte d'agressió com a represàlia per una actuació en un procediment judicial, s'ha de fer sense perjudici de la pena corresponent a la infracció que aquests fets siguin constitutius. Això suposa l'existència d'un concurs ideal de delictes, entre aquesta infracció i el delicte conforme al que es sancioni la lesió o posada en perill dels béns personalíssims esmentats en ell i resoluble acord amb la regla del 77.

i.- EL TRENCAMENT DE CONDEMNNA

El colofó del sistema estatal d'administració de Justícia és el compliment de les Sentències i altres resolucions judicials i especialment pel que l'ordenament penal es refereix, el compliment de les penes imposades en els processos d'aquesta naturalesa. Es sanciona fins a tres comportaments dirigits a l'incompliment d'aquesta obligació:

a) El 468, castiga a qui trenquin la condemna, mesura de seguretat, presó, mesura cautelar, conducció o custòdia, distingint a efectes de determinació de la sanció, si el responsable del fet estigués o no privat de llibertat. És un delicte especial propi i de mera activitat, que es consumeix amb la desobediència de les obligacions de comportament que conformen la decisió jurisdiccional penal, no està inclosa en el tipus la detenció policial, que es tracti. El trencament suposa una desobediència a una obligació concreta de comportament, establerta en resolució jurisdiccional, el delicte només existeix si la voluntat del subjecte actiu és la de fer ineficaç la decisió judicial que es tracti. El mer retard en el reingrés a presó, no n'hi ha prou per integrar el tipus de trencament de condemna. En la darrera modificació de Codi Penal s'ha afegit el

punt 3 a l'article 468 per sancionar com trencament de condemna a qui inutilitzi o pertorbi el funcionament normal dels dispositius tècnics que haguessin estat disposats per controlar el compliment de penes, mesures de seguretat o mesures cautelars, no el portin amb ells o omitin les mesures exigibles per mantenir el correcte estat de funcionament.

b) El 469, sanciona els sentenciats o presos que es fugin del lloc en què estiguin reclosos, fent ús de violència o intimidació en les persones o forces en les coses o prenent part en motí. És una forma especialitzada i agreujada del delicte de trencament de condemna. És un delicte especial propi i de resultat, s'exigeix el resultat de fuga.

c) En el 470.1, castiga el particular que proporcionaré l'evasió a un condemnat, pres o detingut, bé del lloc on estigui reclòs, bé durant la seva conducció. És un delicte comú i de resultat, en el qual es sancionen tots els comportaments materials que provoquen, com a resultat l'evasió. Hi ha un subtipus agreujat quan s'utilitza la violència, força en les coses o suborn.

Cap d'aquestes infraccions presenta modalitat atenuada que es sancioni com delicte lleu.

ASPECTES SUBJECTIU

Tots els delictes de trencament de condemna són dolosos, sense que hi hagi modalitat imprudent. El 468 requereix que el subjecte actiu vaig actuar per desobeir una obligació concreta de comportament.

Antijuridicitat

Poden aplicar-se a aquests delictes sempre que se'ls seus propis requisits, totes les eximents del CP de l'article 20.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

Els delictes del 468 i 469 són tipus especials propis, que només poden ser comesos, a títol de autor, pels que estiguin sentenciats o subjectes a mesures cautelars o de seguretat, conducció o custòdia. La jurisprudència admet la participació del extranei, aplicant l'article 27 del CP i ss. El 470 és comú.

FORMES D'EXECUCIÓ

Són de mera activitat el 468 i de resultat el 469 i 470, que tenen diferents formes

d'execució: 468, mera activitat: permet la punició de temptativa inacabada, en poder distingir, en la mateixa acció típica, diferents actes executius, que poden quedar interromputs abans de consumir la infracció i de la consumació.

Els delictes de resultats admeten més la temptativa acabada. No es sancionen la proposició, provocació i conspiració, actes impunes.

CIRCUMSTÀNCIES MODIFICATIVES

En aquests delictes es poden aplicar totes les circumstàncies atenuants i agreujants, excepte la traïdoria.

PENA I CONCURSOS

El 468 es sanciona amb pena de presó si l'autor del fet estigués privat de llibertat i amb multa en els altres casos.

Es sanciona amb presó els que trenquin una pena de les que preveu l'art. 48 o una mesura cautelar o de seguretat de la mateixa naturalesa, si afecta les persones del 173.2

La modalitat agreujada del 469 es castiga amb presó. La conducta bàsica del particular del 470.1, es sanciona amb pena cumulativa, de presó i multa.

La figura agreujada eleva la sanció de presó, a més en el tercer apartat s'imposa una pena específica als cònjuges o persones a les que es troben lligats de forma estable per anàloga relació d'afectivitat dels evadits, així com als seus ascendents, descendents, germans, per la seva naturalesa, per adopció o afins en els mateixos graus. La sanció es limita a la pena de multa, podent sancionar el jutge amb els danys causats o les amenaces o violències exercides. El 471, preveu un increment específic de la pena, consistent en la pena superior en grau a la establerta en cada cas, el culpable de cadascuna de les diferents infraccions si fos un funcionari públic encarregat de la conducció o custòdia d'un condemnat, pres o detingut. A més de la inhabilitació per a ocupació o càrrec públic.

Entre el 468 i el 469 hi ha un concurs de lleis, que es resol a favor de l'469 pel principi d'especialitat.

j.- DELICTES CONTRA LA CORT PENAL INTERNACIONAL

Des de la llei 15/2003, s'ha incorporat aquests delictes, el legislador s'estén a aquest

organisme internacional la protecció que fins ara dispensava només a l'Administració de justícia espanyola.

Està integrat pel 471 bis, en els set apartats es resumeixen i traslladen al context de la tall penal internacional les infraccions que preveuen els capítols precedents:

a) Fals testimoni: Es sanciona la conducta dolosa de qui presta testimoni estant obligat a dir la veritat acord amb les normes de la dita cort. Presó, si el fals testimoni es dona en contra de l'acusat i menor presó si a conseqüència d'aquest testimoni es dictés sentència condemnatòria.

b) Presentació de proves falses: conducta dolosa que sanciona amb les mateixes penes que el delicte de fals testimoni.

c) Destrucció o alteració de proves i interferència en les diligència de proves: conducta dolosa que se sanciona amb la pena de presó i multa.

d) Corrupció de testimoni, obstrucció de la seva compareixença o testimoni o interferència en ells: es sanciona amb la pena de presó i multa.

e) Obstaculació de les funcions d'un funcionari de la cort i corrupció o intimidació al mateix: pena de presó i multa, la finalitat de la conducta ha de ser la d'obligar al funcionari que no compleixi les seves funcions o que ho faci de manera indeguda.

f) Presa de represàlies contra testimonis o funcionaris de la Cort: presó i multa i exigeix que cadascuna d'aquestes conductes tingui una fonamentació específica: La represàlia contra el funcionari només és típica si s'efectua en raó de funcions que hagi exercit ell o un altre funcionari i la represàlia contra el testimoni només integra el tipus si s'efectua per la seva declaració davant la cort.

g) Suborn de funcionari de la Cort, que abasta tant el demanar com el acceptar un suborn en relació amb les seves funcions oficials i que es castiga amb presó i multa del tant al triple del valor de l'obsequi sol·licitada o acceptada.

4.- Comentari LLEI ORGÀNICA 10/1995 CODI PENAL - Llibre Segon -

TÍTULO XVIII. De las falsedades

CAPÍTULO I. De la falsificación de moneda y efectos timbrados

Artículo 386.

1. *Será castigado con la pena de prisión de ocho a doce años y multa del tanto al décuplo del valor aparente de la moneda:*

- *1.º El que altere la moneda o fabrique moneda falsa.*
- *2.º El que exporte moneda falsa o alterada o la importe a España o a cualquier otro Estado miembro de la Unión Europea.*
- *3.º El que transporte, expendá o distribuya moneda falsa o alterada con conocimiento de su falsedad.*

2. *Si la moneda falsa fuera puesta en circulación se impondrá la pena en su mitad superior. La tenencia, recepción u obtención de moneda falsa para su expedición o distribución o puesta en circulación será castigada con la pena inferior en uno o dos grados, atendiendo al valor de aquélla y al grado de connivencia con el falsificador, alterador, introductor o exportador.*

3. *El que habiendo recibido de buena fe moneda falsa la expendá o distribuya después de constarle su falsedad será castigado con la pena de prisión de tres a seis meses o multa de seis a veinticuatro meses. No obstante, si el valor aparente de la moneda no excediera de 400 euros, se impondrá la pena de multa de uno a tres meses.*

4. *Si el culpable perteneciere a una sociedad, organización o asociación, incluso de carácter transitorio, que se dedicare a la realización de estas actividades, el juez o tribunal podrá imponer alguna o algunas de las consecuencias previstas en el artículo 129 de este Código.*

5. *Cuando, de acuerdo con lo establecido en el artículo 31 bis, una persona jurídica sea responsable de los anteriores delitos, se le impondrá la pena de multa del triple al décuplo del*